

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

ЛАЎРЫК Таццяна Анатольеўна

ГІСТАРЫЧНАЯ ПРОЗА ЛЕАНІДА ДАЙНЕКІ:
ПРАБЛЕМАТИКА, ЖАНРАВА-СТЫЛЁВАЯ СПЕЦЫФІКА

Магістэрская дысертцыя

спецыяльнасць 1-21 80 10 «Літаратуразнаўства»

Навуковы кіраўнік Ірына Эрнстаўна
Багдановіч
кандыдат філагічных навук,
дацэнт

Дапушчана да абароны
«16 » студзеня 2019 г.
Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
А.І. Бельскі
доктар філагічных навук, прафесар

Мінск, 2019

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Структура і аб'ём. Агульны аб'ём – 95 старонак, спіс выкарыстанай літаратуры ўключае 106 пазіцый, дадатак (5 старонак асабістага архіва).

Ключавыя слова: сучасная беларуская проза, гістарычны раман, гістарычная проза, прыгодніцкі раман, жанрава-стылёвая спецыфіка, дэтэктыв, фантастыка, фэнтэзі.

Аб'ект даследавання – гістарычна проза Леаніда Дайнекі: гісторыка-рэвалюцыйная дылогія: «Людзі і маланкі» (1978), «Запомнім сябе маладымі» (1981); раман «Футбол на замініраваным полі» (1983); гістарычны раманны цыкл: «Меч князя Вячкі» (1987), «След ваўкалака» (1988), «Жалезныя жалуды» (1993); гістарычна проза пачатку XXI ст.: «Назаві сына Канстанціnam» (2010), «Пра лісоўчыка, злога хлопчыка» (2010), «Той, каго ўдарылі па шчацэ» (2018), «Ілоты» (2018), мініяцюры «Герадоцінкі».

Прадмет даследавання – праблематыка і жанрава-стылёвая спецыфіка гістарычнай прозы Л. Дайнекі ў розных перыяды творчасці.

Мэта – выявіць праблематыку твораў Л. Дайнекі ў розных перыяды творчасці, вызначыць жанравую спецыфіку, выкарыстанне элементаў розных жанраў у раманах пісьменніка, эвалюцыю ў адлюстраванні псіхалогіі персанажаў.

Метады даследавання: біяграфічны, культурна-гістарычны, параўнальна-гістарычны.

Актуальнаясць і выбар тэмы абумоўлены тым, што гістарычна проза Л. Дайнекі, напісаная ў XX ст., не разглядалася комплексна, недастаткова даследавана праблематыка, жанрава-стылёвая спецыфіка гістарычных твораў пісьменніка пачатку XXI ст.

Навуковая навізна: разгледжана трансфармацыя гістарычнай прозы Л. Дайнекі на працягу розных перыяду творчасці, вызначана праблематыка і жанрава-стылёвая спецыфіка кожнага твора.

Атрыманыя вынікі. Вызначана спецыфіка гістарычнай прозы Л. Дайнекі, актуальнаясць і эвалюцыя стылю на працягу трох творчых перыяду, выяўлена аўтарская стратэгія творчасці пісьменніка ў пачатку XXI ст.

Практычная значнасць. Матэрыялы магістэрскай дысертацыі могуць быць выкарыстаны ў навучальным працэсе пры падрыхтоўцы дыпломных работ, рэфератаў і курсавых работ па сучаснай літаратуры на гістарычную тэматыку.

Магістэрская дысертацыя напісана самастойна.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Структура и объем. Общий объем – 95 страниц, список использованных источников включает 106 позиций, приложения (5 страниц личного архива).

Ключевые слова: современная белорусская проза, исторический роман, историческая проза, приключенческий роман, жанрово-стилевая специфика, детектив, фантастика, фэнтези.

Объект исследования – историческая проза Леонида Дайнеко: историко-революционная дилогия: «Людзі і маланкі» (1978), «Запомнім сябя маладымі» (1981); роман «Футбол на замініраваным полі» (1983); исторический романний цикл: «Меч князя Вячкі» (1987), «След ваўкалака» (1988), «Жалезныя жалуды» (1993); историческая проза начале XXI в.: «Назаві сына Канстанцінам» (2010), «Пра лісоўчыка, злога хлопчыка» (2010), «Той, каго ўдарылі па шчацэ» (2018), «Ілоты» (2018), миниатюры «Герадоцінкі».

Предмет исследования – проблематика и жанрово-стилевая специфика исторической прозы Л. Дайнеко в разные периоды творчества.

Цель – выявить проблематику произведений Л. Дайнеко в разные периоды творчества, определить жанровую специфику, использование элементов различных жанров в романах писателя, эволюцию в отображении психологии персонажей.

Методы исследования: биографический, культурно-исторический, сравнительно-исторический.

Актуальность и выбор темы обусловлен тем, что историческая проза Л. Дайнеко, написанная в XX в., не рассматривалась комплексно, недостаточно исследована проблематика, жанрово-стилевая специфика исторических произведений писателя в начале XXI в.

Научная новизна: рассмотрена трансформация исторической прозы Л. Дайнеко в течение различных периодов творчества, определена проблематика и жанрово-стилевая специфика каждого произведения.

Полученные результаты. Определена специфика исторической прозы Л. Дайнеко, актуальность и эволюция стиля на протяжении трех творческих периодов, выявлена авторская стратегия творчества писателя в начале XXI в.

Практическая значимость. Материалы магистерской диссертации могут быть использованы в учебном процессе при подготовке дипломных работ, рефератов и курсовых работ по современной литературе на историческую тематику.

Магистерская работа написана самостоятельно.

GENERAL CHARACTERISTIC OF WORK

Structure and volume. The total volume is 90 pages, the list of references includes 106 positions, appendix (5 pages of personal archive).

Keywords: modern Belarusian prose, historical novel, historical prose, adventure novel, genre and style specificity, detective, fiction, fantasy.

The object of the research is Leanid Dajnieka's historical prose: historical-revolutionary dilogy «Liudzi i małanki» (People and flashes of lightning, 1978), «Zapomnim sabie maładymi» (Let us remember when we were young, 1981); the novel «Futboł na zaminiravnym pole» (Football on a minefield, 1983); historical novel cycle: «Mieč kniazia Viački» (Sword Prince Vyachko, 1987), «Śled vaukałaka» (A trace of the werewolf, 1988), «Žaleznyja žałudy» (Iron acorns, 1990); historical prose of the beginning of the XXI century: «Nazavi svajho syna Kanstantynam» (Name your son after Kanstantyn, 2010), «Pra lisoūčyka, złoha chłopčyka» (About lisoūčyk, the angry guy, 2010), «Toj, kaho ūdaryli pa ščace» (The one who was beaten on the cheek, 2018), «Iłoty» (The helots, 2018), miniatures «Heradocinki» (Following Herodotus).

The subject of the research is the problematic and genre-style specificity of the historical prose of L. Dajnieka in different periods of creative work.

The goal is to identify the problematics of the works by L. Dajnieka in different periods of creative work, to trace the genre specificity, the use of elements of various genres in the novels of the writer and the evolution in displaying the psychology of the characters.

Research methods: biographical, culturally-historical, comparative-historical.

The relevance and choice of the topic is based on the fact that the historical prose of L. Dajnieka in the XX century was not studied in a comprehensive manner, the problematics and genre-style specificity of the writer's historical works at the beginning of the XXI century have not been studied enough.

Scientific novelty: the transformation of the historical prose of L. Dajnieka during various periods of creative work has been considered; the problematics and genre-style specificity of each work have been defined.

Results. The specificity of the historical prose of L. Dajnieka, the relevance and evolution of style throughout three creative periods have been defined; the author's strategy of creative work at the beginning of the XXI century has been identified.

Practical significance. Materials of the master's thesis can be used in the educational process during the preparation of diploma papers, essays and term papers on the modern literature on historical topics.

The master's thesis is written independently.